

Internetový magazín Nedrážního republikového výboru
Odborového sdružení železničářů na www.osz.org

■ Doručování písemností	str. 2
■ Ze zápisníku M. Novotného	str. 2
■ Vedení NeRV informuje	str. 3
■ Fotografie z VIII. sjezdu OSŽ	str. 4
■ Neodcházím... (rozhovor)	str. 6
■ Kolem koleji	str. 8
■ BOZP	str. 9
■ O zdraví...	str. 10
■ Tip na výlet	str. 11
■ Příběh čaje	str. 12
■ Blahopřejeme	str. 12

Ve dnech 25. a 26. března 2022 se v pražském Kongresovém centru konal VIII. sjezd OSŽ. Na snímku pracovní předsednictvo, první zleva sjezdem ve svých funkcích potvrzena členka Ústředí OSŽ, místopředsdkyně OSŽ a předsdkyně NeRV OSŽ Bc. Renata Dousková (fotoreportář na str. 4 a 5)

APLIKACE »MOJE OSŽ« UTUŽUJE KONTAKT S VEDENÍM SDRUŽENÍ

Připravil Milan Sedlák

Přesně 188 delegátů se ve dnech 25. a 26. března 2022 sešlo v pražském kongresovém centru v budovném na hraně Nuselského údolí a Pankrácské pláň.

Jednání střídavě řídili místopředseda OSŽ Radek Nekola a předseda PV OSŽ Správy železnic Petr Štěpánek.

Předseda OSŽ Mgr. Martin Malý v hodnocení činnosti OSŽ mezi sjezdy vyzdvihl zejména probíhající proces digitalizace činnosti, modernizaci webových stránek OSŽ, jednotnou

elektronickou databázi členské základny, potřebu tištěného média a zdůraznil rovněž hospodaření s přebytkem, ke kterému ovšem přispělo i zrušení superhrubé mzdy. Přebytkový rozpočet potvrdil také první místopředseda OSŽ Vladislav Vokoun ve své zprávě o hospodaření.

Za hosty vystoupil předseda OZŽ František Zapananik. Ocenil dobrou spolupráci OSŽ a OZŽ a jménem slovenských kolegů popřál, aby z jednání VIII. sjezdu OSŽ vzešlo kvalitní vedení se silným mandátem.

Nazávěr dvoudenního jednání bylo VIII. sjezdem OSŽ přijato usnesení.

(bližší informace na www.osz.org)

Delegáti VIII. sjezdu OSŽ opět zvolili předsedou Odborového sdružení železničářů Mgr. Martina Malého

Přestávka v jednání neznamenala vždy absolutní odpočinek. A tak si rozhovor s Miroslavem Novotným (uprostřed) o jeho odborové činnosti můžete přečíst na str. 6 a 7 Foto: Oldřich Sobol

Prvním místopředsedou OSŽ byl zvolen Radek Nekola Foto: Filip Houdek

Připravila
Bc. Renata Dousková

DORUČENÍ PÍSEMNOSTI URČENÉ ZAMĚSTNAVATELI MÁ ÚČINKY, I KDYŽ ZAMĚSTNAVATEL PÍSEMNOST FAKTICKY NEPŘEVEZME A NESEZNÁMÍ SE S NÍ

Často se v praxi vyskytují případy, kdy zaměstnanec není schopen doručit svému zaměstnavateli písemnost týkající se vzniku, změn či skončení pracovního poměru. A to proto, že zaměstnavatel odmítá písemnost převzít.

Zaměstnanec se pak může ocitnout v situaci, kdy se domnívá, že ani z vlastní vůle nemůže svůj pracovní poměr rozvázat, neboť zaměstnavatel jeho písemnost s výpovědí roztrhá či si ji nevyzvedne na poště. Někteří zaměstnanci mívají dokonce za to, že pro platnost své výpovědi potřebují podpis zaměstnavatele.

Existuje předpoklad, že zaměstnavatelé nebudou chtít své stávající zaměstnance propustit a odmítnou pracovní poměr rozvázat. Proto se v pracovněprávních vztazích často řeší spory ohledně skončení pracovního poměru.

Je vhodné připomenout, že ve smyslu § 48 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce (dále jen „zákoník práce“) může zaměstnanec pracovní poměr rozvázat buď:

1. dohodou,
2. výpovědí,
3. okamžitým zrušením, nebo
4. zrušením ve zkušební době.

Dá-li zaměstnanec výpověď, pracovní poměr skončí uplynutím výpovědní doby. V případě okamžitého zrušení končí pracovní poměr již jeho doručením zaměstnavateli.

Na rozdíl od zaměstnavatele nemusí zaměstnanec doručovat zaměstnavateli písemnost do vlastních rukou a ani není omezen při volbě způsobu doručení.

Co se stane, když zaměstnavatel odmítne písemnost od zaměstnance převzít?

Zaměstnanci často nevědí, co dělat v případě, kdy zaměstnavatel odmítne od nich převzít písemnost obsahující jednostranné právní jednání, jež směřuje k rozvázání pracovního poměru. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR stanovuje: „**Písemnost zaměstnance je doručena, jakmile se dostane do sféry zaměstnavatelovy dispozice. Písemnost se ocitne ve sféře dispozice zaměstnavatele tím, že získá možnost seznámit se s jejím obsahem. Není přitom vždy nezbytné, aby se zaměstnavatel opravdu s obsahem projevu vůle seznámil; rozhodující je, aby měl - objektivně vzato - možnost obsah písemnosti poznat.**“

Zaměstnanec písemnost může zaměstnavateli doručit jakýmkoliv způsobem, kterým se dostane do sféry jeho dispozice, například prostřednictvím držitele poštovní licence, pomocí každé fyzické osoby, která bude ochotna doručení provést, nebo osobním předáním statutárnímu orgánu zaměstnavatele, k tomu určenému zaměstnanci.

Platí to i když zaměstnavateli nebyla zásilka odevzdána, ale byla uložena v provozně držitele poštovní licence, přičemž byl zaměstnavatel o uložení vyrozuměn a měl objektivně možnost si ji vyzvednout a s obsahem projevu vůle se tak seznámit. Důvody, proč tak neučinil, jsou nerozhodné.

Novela Zákoníku práce mimo jiné reaguje i na neochotu zaměstnavatelů převzít písemnost od zaměstnance, když se stanovuje: „V § 337 Zákoníku práce odstav-

ce 3 doplňuje věta „Jestliže zaměstnavatel odmítne převzít písemnost, neposkytne součinnost nebo jinak znemožní doručení písemnosti v místě sídla nebo v místě podnikání zaměstnavatele, považuje se písemnost za doručenou dnem, kdy k takové skutečnosti došlo.“

Další úpravou v novele Zákoníku práce je, že zaměstnanec může doručit písemnost zaměstnavateli též **prostřednictvím datové schránky**, za předpokladu, že s tím bude zaměstnavatel souhlasit. Písemnost určená zaměstnavateli je potom považována za doručenou dnem dodání do datové schránky zaměstnavatele, přičemž zaměstnavatel nemusí převzetí písemnosti potvrdit elektronickým podpisem či jeho uznávanou elektronickou pečeti.

Doručení písemnosti, které se týká vzniku, změn či skončení pracovního poměru, **určené zaměstnavateli vyvolá zákonem předpokládané účinky i přesto, že zaměstnavatel písemnost fakticky nepřevzal a neseznámil se s jejím obsahem.**

Pokud se však zaměstnanec rozhodne doručovat zaměstnavateli písemnost osobním předáním, lze doporučit, aby tak učinil za přítomnosti alespoň jednoho svědka. V případě, kdy se zaměstnanec rozhodne písemnost doručit zaměstnavateli prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, je vhodné písemnosti zasílat doporučeně s dodejkou, neboť například aplikace sledování zásilek může v případném soudním sporu posloužit jako zásadní důkazní prostředek.

Ze zápisníku Miroslava Novotného

NÁROK NA OSOBNÍ OHODNOCENÍ

Otázka:

Pracuji v příspěvkové organizaci. Zaměstnavatel mě po návratu z rodičovské dovolené nepřiznal k platovému výměru osobní hodnocení z důvodu, že vnitřní směrnice osobní hodnocení po návratu z rodičovské dovolené nepřiznává. Je taková směrnice v souladu s právními předpisy?

Odpověď:

Osobní příplatek je stanoven v §131 Zákoníku práce. V obou odstavcích je uvedeno, že zaměstnavatel může zaměstnanci, který dlouhodobě dosahuje velmi dobrých pracovních výsledků, poskytnout, příplatek až do výše 50% platového tarifu třídy, do které je zaměstnanec zařazen. Všeobecně pak

uznávanému odborníkovi, vykonávajícímu práce zařazené do desáté až šestnácté platové třídy až 100% platového stupně v platové třídě, do které je zaměstnanec zařazen.

Z citace Zákoníku práce vyplývá, že se jedná o nenárokovou složku platu, a jedním z hlavních předpokladů pro přiznání osobního příplatku

JAK TO CHODÍ U NÁS

je dlouhodobé dosahování pracovních výsledků atd.

Z toho důvodu nelze konstatovat, že zaměstnavatel porušuje právní předpisy. Směrnice je platná, protože neporušuje žádný právní předpis. Toto ustanovení je možné z této směrnice vypustit.

Připraveno z časopisu SONDY

Správa železnic vybrala zhotovitele modernizace železnice na Slovensko

Optimalizace traťového úseku v délce přibližně 1,5 kilometru od nadjezdu dálnice D2 u Lanžhoty po státní hranici se Slovenskem je hlavní náplní stavby „Dokončení I. železničního koridoru v traťovém úseku Lanžhot (ČR) – Kúty (SR)“. Správa železnic už podepsala smlouvu s dodavatelem stavby, kterými jsou společnosti Skanska a Elektrizace železnic Praha. Vysoutěžená cena je 595,7 milionu korun bez DPH. Stavební práce začnou během února a potrvají do konce příštího roku. Projekt bude spolufinancovaný EU z programu Nástroj Evropské unie pro propojení Evropy (CEF).

Projekt navazuje na již realizovanou stavbu Optimalizace traťového úseku Břeclav – st. hranice ČR/SR, na slovenské straně je koordinován s probíhající modernizací trati Devínska Nová Ves – státní hranice SR/ČR, jejímž investorem je tamní manažer infrastruktury ŽSR. Stavební práce se zaměří na rekonstrukci železničního svršku, spodku a mostů, dále úpravy zabezpečovacího a sdělovacího zařízení, trakčního vedení a ukolejení včetně všech inženýrských sítí. Stavba byla navržena tak, aby respektovala směrové a výškové řešení navazujícího projektu ŽSR, zejména pak šířkové uspořádání a zdvih nivelety koleje na novém mostě přes hraniční řeku Moravu. Důvodem modernizace traťového úseku mezi Lanžhotem a slovenskými Kúty je zajištění interoperability a zvýšení traťové rychlosti. V současnosti zde mohou vlaky jezdit maximálně 120 km/h, po dokončení projektu to bude až 160 km/h. Rekonstrukce železničního spodku i svršku bude na české straně ukončena před

hraničním mostem. Jediný přejezd v uvedeném úseku projde výraznou obnovou, stávající přejezdová konstrukce bude nahrazena novou z betonových panelů na ocelových nosičích. Z důvodu zvýšení bezpečnosti bude přejezd zabezpečený světelným přejezdovým zabezpečovacím zařízením se závorami. Na rekonstruovaném úseku se nacházejí čtyři mostní objekty, které budou z důvodu nevyhovující přechodnosti (zejména ocelové konstrukce) a normového šířkového uspořádání nahrazeny novými konstrukcemi.

M.N.

Kdo vás posune dopředu? ŠKODA

Šumperská společnost Škoda PARS nabízí zaměstnání s perspektivou

Škoda PARS, člen skupiny Škoda Transportation, je šumperská strojírenská společnost se sedmdesátiletou tradicí. Zaměřuje se na modernizace, opravy a výrobu kolejových vozidel a komponentů pro kolejová vozidla. Mezi její produkty patří i podvozky a skříňové jednotky Regio Panter, jež slouží zejména pro regionální dopravu v České republice i v zahraničí.

Česká společnost, která v Šumperku zaměstnává více než 750 lidí, je odpovědí pro ty, kteří stojí o prestižní zaměstnání v technickém oboru.

Škoda PARS, hlavní partner hokejového klubu Draci PARS Šumperk, nabízí uplatnění zkušeným profesionálům i nováčkům. Podpora vzdělávání, systém stipendií pro učební, maturitní i vysokoškolské obory je jedinečná.

Přímo v areálu firma vybuďovala učebny pro praktickou výuku a samozřejmostí je i po-

skytování praxí. Studenti vysokých škol mohou získat stipendia, ale i odborné vedení bakalářských a diplomových prací.

Udržitelnost, podpora ekologických řešení a ohleduplnost k životnímu prostředí jako celku je ve skupině Škoda Transportation základ. Škoda PARS má ve svém areálu v Šumperku biokoridor, který poskytuje přirozené prostředí pro pestré skladbu živočichů.

Nadšenci z řad vedení a zaměstnanců společnosti založili v areálu několik úlů a produkuje vlastní med, za něž získali stříbrnou medaili v soutěži Český med 2021.

Škoda PARS nabízí svým lidem řadu zaměstnaneckých výhod: týden dovolené navíc, příspěvek na penzijní připojištění, možnost vzdělávání odborného i jazykového, závodní stravování, sportovní a kulturní akce, příspěvek na volnočasové aktivity a mnoho dalšího.

Šumperská firma nabízí skvělé uplatnění každému, kdo se chce podílet na zakázkách z oblasti opravy, modernizace a výroby železniční techniky.

Škoda PARS v Šumperku hledá zejména elektromechaniky, ale skvělé uplatnění najdou i svářeči a lakýrníci a další odborníci. Kompletní nabídku volných pracovních míst v Šumperku a další informace najdou zájemci na webových stránkách www.skoda.cz/kariera nebo na bezplatné telefonní lince 800 170 777.

M.N.

Není vodík jako vodík

Zelený vodík

Vyrábí se elektrolýzou z elektřiny solárních a větrných elektráren. Považován za bezemisní.

Růžový vodík

Vyrábí se z jaderné elektřiny. Považován za nízkoemisní.

Modrý vodík

Vyrábí se ze zemního plynu. Přebytný CO₂ se ukládá pod zem (technologie CCS).

Bílý vodík

Vzniká jako vedlejší produkt průmyslové výroby.

Šedý vodík

Vyrábí se ze zemního plynu. Přebytný CO₂ uniká do atmosféry.

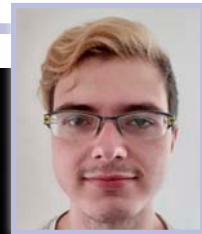
Hnědý vodík

Vyrábí se z ropy. Přebytný CO₂ uniká do atmosféry.

Tyrkysový vodík

Vyrobený z metanu (technologie je ve vývoji)

MÍT ZAMĚSTNAVATELE NEJEN V ČR, ALE I NA SLOVENSKU ČI V NĚMECKU, VE ŠVÉDSKU A VE ŠPANĚLSKU, ZNAMENÁ SLOŽITÉ KOLEKTIVNÍ VYJEDNÁVÁNÍ

Místopředsdkyně OSŽ a předsdkyně NeRV OSŽ Bc. Renata Dousková ve svém diskuzním příspěvku doplnila zprávu předsedy OSŽ Mgr. Martina Malého a krátce informovala o činnosti Nedrážního republikového výboru OSŽ: „**V tuto chvíli uzavíráme zhruba 20 kolektivních smluv, zaměření zaměstnavatelů je velice různorodé, což způsobuje problémy především při kolektivním vyjednávání,**“ rek-

la a dodala, že NeRV má zaměstnavatele nejen v ČR, ale i na Slovensku, rovněž v Německu, Španělsku či Švédsku. Jedná se především o zaměstnavatele z nadnárodních společností se zaměřením ve stavebním, opravárenském nebo dopravním. Kladně kvitovala, že přes covidovou pandemii, nedošlo u těchto zaměstnavatelů díky včasné nastolenému sociálnímu dialogu k hromadnému propouštění. Podrobnější infor-

mace o činnosti nedrážních organizací spadajících pod NeRV OSŽ obdrželi delegátky a delegáti VIII. sjezdu OSŽ v písemné verzi jako podklad pro toto jednání. V závěru svého vystoupení se zmínila o současné situaci v ČR s tím, že: „**pevně věřím, že toto nelehké období zvládneme stejně dobře jako období covidové.**“

NEŘÍKÁM SBOHEM... ŘÍKÁM NA SHLEDANOU!

Po sametové revoluci jsem souběžně se svým pracovním poměrem podnikal jako OSVČ v oboru elektro. V letech 1990–1992 jsem provozoval první soukromé kino v Praze (Svět v Újezdě nad Lesy). Také jsme uvedli do provozu starou roštovou pekárnu s veškerými povinnostmi, které jsou nutné pro výrobu a distribuci pečiva. Zároveň s těmito aktivitami jsem dále vykonával funkci vedoucího fotbalového družstva Meteoru Praha, trenéra stolního tenisu a další práci s mládeží Sokola Újezd nad Lesy, v místě bydliště. Spolu s několika nadšenci jsme vybudovali tenisové dvorce poblíž sídliště Rohožník, kde mimo jiné žiji od roku 1980 a na jehož výstavbě jsem se podílel při výstavbě traťové stanice. Omlouvám se, snažil jsem se do pár řádků vměstnat dobu 60 let – to z důvodu bohatosti zážitků snad ani nelze. Když bude zájem, pane redaktore, o Železničním stavitelství a jeho pracích pro dopravu v rámci ČR bych napsal v samostatném článku v některém z dalších číslech Magazínu."

Den – 26. březen – byl posledním, kdy Miroslav Novotný vykonával v Odborovém sdružení železničářů funkci člena Ústředí OSŽ, tajemníka, později místopředsedy OSŽ a kdy profesně působil jako samostatný odborný zaměstnanec tohoto sdružení, i když by mu spíše slušela zrušená funkce tajemníka předsedkyně NeRV OSŽ. Protože však na říjnové konferenci NeRV byl zvolen čestným členem s hlasem poradním, mohu s naprostým klidem použít titulky, kterým shrnuji současnost i budoucnost kolegy Novotného. Snad nám to potvrdí během rozhovoru, o který jsem ho požádal.

Pane Novotný, jedna éra vaší odborové činnosti končí, druhá začíná. Ale než se dostaneme k jejímu průběhu, prozradte nám, jakými pracovními profesemi jste prošel, než jste se stal profesionálním odborářem.

Miroslav Novotný: „Prvopočátky spadají až do roku 1963, kdy jsem se vyučil v odborném učilišti ČKD Praha. Po vyučení jsem nastoupil do ČKD Lokomotivka. Za zajímavost stojí zmínka o pracích na lokomotivě Kyklop. S tím strojem jsem se setkal po letech na zkušebním okruhu ve Velimě, který nadšenci z VÚŽ zachránili pro budoucí generace. Krátkou epizodou bylo další působení v závode ČKD Energetika, kde jsem zdědil pracovní skříňku po Karlu Gottovi.

Následovalo studium při zaměstnání na SPŠE v Praze Na Příkopě. Po ukončení studia jsem odešel z ČKD do Železničního stavitelství Praha, které během svého působení několikrát změnilo název a majitele (IPS, SKANSKA), kde jsem nejdříve pracoval na montážích při elektrifikacích železnice, pracích na pražském metru, podílel jsem se na pracích plynovodu Družba, zavádění TRS. Jednalo se o období od roku 1974 až do roku 1997, kdy jsem byl zvolen tajemníkem OSŽ.

Z tohoto výčtu je možno jednoznačně usuzovat, že jste získal bohaté zkušenosti – a rádi se s Vámi o ně podělíme – abyste mohl své spolupracovníky plnohodnotně zastupovat nejméně vůči vedení společnosti, ve kterých jste pracoval. Popište nám odborové funkce, kterými jste prošel, než jste se stal místopředsedou OSŽ a předsedou NeRV OSŽ.

Miroslav Novotný: „To se musíme vrátit o hodně řádku let zpátky. Výběrem příspěvků, jak se říkalo na dlaň, jsem začal již na učilišti. V závode ČKD Energetika jsem se od příchodu zapojil do činnosti dílenského výboru a po změně pracovního poměru a zaměstnavatele jsem byl kolegy z pracovní čety zvolen úsekovým důvěrníkem. Netrvalo ani půl roku a v nových volbách jsem byl zvolen předsedou dílenského výboru a členem ZV při Železničním stavitelství. Další funkce na sebe nenechaly dlouho čekat. Byl jsem zvolen místopředsedou ZV a členem Podnikového výboru ŽS Praha. Železniční stavitelství mělo tehdy sedm závodů a učiliště v Bene-

šově. Při dlouhodobé nemoci předsedy ZV jsem jej rok a půl zastupoval v jeho funkci. V Podnikovém výboru při ŽS Praha jsem měl na starosti oblast mezd a sportu. Po revoluci jsem kandidoval na předsedu ZV. Neúspěšně. Doba přála novým trendům a novým funkcionářům. Dopad byl katastrofický. Řada zvolených funkcionářů neměla patřičné znalosti, někteří ukončili svou činnost a odešli do soukromé sféry. Tyto okolnosti měly vliv na velikost členské základny. Došlo k velmi rychlé obměně na pozici předsedy ZV a vyvrcholilo soudním sporem s tehdejšími předsedou ZV a členem Ú OSŽ. V té době si vzpomněli řadový odboráři na moji osobu. Ujal jsem se této záležitosti a za vydatné pomoci Ú OSŽ se tento soudní spor podařilo uzavřít. Zřejmě jsem svým postojem zaujal členskou základnu a vedení OSŽ. Byl jsem zvolen předsedou ZV, následně navržen na tajemníka OSŽ, a na II. sjezdu OSŽ v Mostě zvolen územním tajemníkem. Po změně struktury OSŽ jsem se na dalším sjezdu stal místopředsedou OSŽ a svou pozici obhájil i na dalším sjezdu. Mimo tyto funkce jsem se v letech 1998 až 2003 podílel jako místopředseda společnosti Pacifik, a.s. na jejím oddlužení a obnovení činnosti pro OSŽ. Ještě mohu zmínit prodej bytů ČD, rekreačních zařízení pro ZO OSŽ, výstavbu hotelů Ostrý, Oddech a chaty Ramzová. V roce 2017 jsem předal na VII. sjezdu OSŽ vedení nezářní sekce první ženě v této funkci a přislíbil pomoc jako samostatný odborný zaměstnanec, protože agenda a úkoly v rámci nezářní sekce jsou tak různorodé, že představa, že může tuto funkci zastat jedna osoba, je milná a mimo realitu."

Proč jste se stal odborovým funkcionářem?

Miroslav Novotný: „Možná je to rodinnou tradicí. Můj otec léta působil jako předseda ZV v ČKD Lokomotivka. Jednak je to asi proto, jak říkají moji přátelé a kolegové, že mám silné sociální cítení. Po celou dobu svého života jsem byl obklopen lidmi – spolupracovníky, spoluhráči a vždy jsem jim uměl naslouchat a případně pomoci. Vždycky jsem byl rád, když jsem pomohl někomu z řadových členů nebo známých např. získat byt, zachovat mu práci, pomoci mu sehnat peníze na obnovu vyhořelé chalupy. Řeknu to jednoduše, byl a jsem týmový hráč."

Co vám na hospodářském vedení a v posledních dvaatřiceti letech i na majitelích společnosti nejvíce vadilo a vadi?

Miroslav Novotný: „Doba se prudce změnila. Změnilo se myšlení lidí, vytratila se férovost, obyčejné poctivé podání ruky. Nikdy to s vedoucími pracovníky nebyla procházka růžovým sadem, ale když se něco slíbilo, dohodlo, tak to platilo. Byli jsme my odboráři bráni jako rovnocenný sociální partner. Dnes tomu v mnoha případech není. Těžko přesvědčíte někoho o tom, že odboráři nechťejí škodit, když i vláda svými rozhodnutí-

mi nahrává zaměstnavatelům. Dovolují si zmínit jednostranné rozhodnutí o nevyplacení kolektivní smlouvou dohodnutý nárůst platů u státních zaměstnanců. Pak se nemůžeme divit, že některé firmy nemají ani uzavřenu kolektivní smlouvu tam, kde existuje odborová organizace a zákon to přímo ukládá."

Dokáže se s tím Odborové sdružení železničářů se ctí vypořádat?

Miroslav Novotný: „Tuto otázku bych ponechal pro předsedu OSŽ a vedení OSŽ."

Myslíte si, že by svou aktivitu mohlo uplatňovat lépe?

Miroslav Novotný: „Vždy je co zlepšovat a uplatňovat lépe. Určitě to bude chtít důslednější prosazovat svoje záměry společně s ASO směrem k vládě a ministerstvu dopravy."

Solidarititu prosazovat především ve vnitřní odborové činnosti. V rámci OSŽ jako celku je třeba se zaměřit na dodržování usnesení a provést jejich zpětnou kontrolu.

Zaměřit svou činnost více k členské základně a jejich ZO."

ni činností vyřešit zásadní problémy ve fungování a udržení společnosti na trhu práce v HMS a TSS. Největší posun v rámci sociálních partnerských vztahů jsme docílili tam, kde odbory jsou respektovaným účastníkem sociálního dialogu. Svědčí o tom kvalita KS. Jen namátkou si dovolím jmenovat společnosti zahraničních vlastníků OHLA ŽS, SKANSKA, ČSKD INTRANS, ŽPSV, dále české CZ LOKO a EŽ Praha. Nechci na některé zapomenout. Většina členské základny pozitivně hodnotí naši činnost a hlavně řešení stížností a připomínek přímo na pracovištích nebo v ZO i v období covid-19."

Co byste zlepšil?

Miroslav Novotný: „Osobně si myslím, že naši činnost jsme vylepšili už při volbách na minulém sjezdu, zvolením Bc. Renaty Douskové místopředsedkyně OSŽ a předsedkyně NeRV. Jak se dnes říká, místopředsedkyně je ten vyšší „level“."

V rámci školeních jsem postrádal školení vrcholově od OSŽ ke Kolektivním smlouvám, tak bych ho v dalším období doporučoval. Kolektivní vyjednávání ve společnostech ČD, ČD Cargo a SŽ vedou celé týmy doplněné o odborné zaměst-

Budete k tomu mít jako čestný člen, poradce dost příležitosti. Vašich letitých zkušeností určitě rád celý NeRV v čele s jeho předsedkyní, místopředsedkyní OSŽ a členkou Ústředí OSŽ Bc. Renatou Douskovou plnohodnotně využije. Jste připraven, že vaše odborová aktivita nekončí? Zabere možná stejně jako dosud značné množství času.

Miroslav Novotný: „Důchodci nemají nikdy času dost. Jsem ale připravený, pokud bude některý ze členů OSŽ nebo předsedů ZO i vedení NeRV OSŽ jakoukoliv pomoc potřebovat, tak určitě pomůžu. Za ta léta tam mám mezi nimi řadu kamarádů a přátel a mezi vedením společností respektující partnery."

Doufám, že fyzická kondice mi umožní účast na sportovních akcích pořádaných OSŽ (pozn. red.: »O tom si jistě ještě popovídáme časem, neboť o vás je známo, že jste vždy byl aktivním sportovcem, nejen v mládí, ale i po celou dobu odborové činnosti«), případně jako člen Regionální sportovní komise pomůžu s organizací. Stále zůstávám členem výboru Sdružení nájemníků ČR. Rád bych, pokud to bude možné, proskoľoval členy NeRV a další zájemce ke kolektivním smlouvám a jejich vyjednávání."

Děkuji vám, kolego, Mirku Novotný, za to, že jste mi věnoval čas na rozhovor, i když byste si už přece jen mohl užívat zasloužený odpočinek. A tak na shledanou na nejbližším jednání NeRV OSŽ!

(Archivní foto: Jan Buchta a Milan Sedlák)

Jaký byste vy použil recept?

Miroslav Novotný: „I když vařím dobře a rád, tak tady by ten recept byl o velmi pálivých papírkách."

Ale vážně. Zaměřit se na volbu a kvalitu zastupců v Ú OSŽ. Volení funkcionářů by si měli uvědomit, že tam nejsou za sebe, ale za ty, kteří je zvolili."

Nyní se konkrétně zaměříme na NeRV OSŽ, s kterým máte největší zkušenosti. Jak se dařilo realizovat odborovou činnost, když sdružuje 36 různých společností?

Miroslav Novotný: „Přestože došlo k podstatné výměně funkcionářů v ZO OSŽ nedrážních, tak díky pořádaným školením kvalita funkcionářského aktivu vzrostla. Dnes již většina předsedů, i když s naší pomocí, uzavírá kvalitní kolektivní smlouvy. Dokladem toho jsou nárůsty mezd v těchto organizacích, a tím i zvýšený odvod členských příspěvků. Stejně je to v oblasti benefitů. V rámci NeRV OSŽ se podařilo intenziv-

nance OSŽ. U NeRV je problematika kvůli různorodosti společností složitá. Proto jsem se sám ujal takto koncipovaného školení pro naše předsedy a kolektivní vyjednavače z jednotlivých firem."

POMÁHAJÍ UKRAJINĚ

Železniční dopravci vypravují na Ukrajinu speciální vlaky. RegioJet spustil každodenní

humanitární vlakový most mezi Ukrajinou a Prahou s kapacitou až dvacet vozů

pro přepravu osob a palet s humanitární pomocí.

Válka na Ukrajině vyvolala nesmírnou vlnu solidarity. Na pomoc ukrajinským uprchlíkům, především ženám a jejich dětem, byla mimo jiné vypravěna také řada vlaků, a to jak Českými drahami tak soukromými přepravci

Foto: Daniela Houdková a Jan Buchta

VYSOKORYCHLOSTNÍ TRATĚ

Rychlá spojení

Rychlá spojení představují provozně-infrastrukturní systém rychlé železnice na území ČR, který zahrnuje kromě novostaveb vysokorychlostních tratí (VRT), modernizovaných konvenčních tratí s vysokorychlostními parametry a dalších modernizovaných tratí také odpovídající vozidlový park a provozní koncept. Jeho cílem je moderní propojení hlavních center, zlepšení dostupnosti regionů, převedení části individuální osobní dopravy na železnici a uvolnění stávajících tratí pro rozvoj konvenčních segmentů, zejména příměstské a nákladní dopravy.

Přivedení Rychlých spojení do centra města bude představovat významné navýšení počtu vlaků v ŽUP, vysokorychlostní železnice má navíc vysoké požadavky na kvalitu a spolehlivost provozu. Na zapojení tratí Rychlých spojení není ŽUP připraven a naléhavě potřebuje nové řešení pro budoucnost.

Proč VRT v navrhovaných směrech

VRT je investičně velmi nákladný projekt, proto je doložení výhodnosti jednou ze základních součástí příprav. VRT je výhodné připravit pouze tam, kde je očekáván vysoký zájem budoucích cestujících.

Proto jsou VRT připravovány tak, aby spojily největší aglomerace v zemi. Každá tečka na mapce níže reprezentuje 1000 obyvatel, kteří žijí v jejím okolí. Je zřejmé, že budoucí síť vysokorychlostních vlaků bude využitelná velkou částí obyvatel České republiky.

Důležitým prvkem při plánování vysokorychlostní železnice jsou mezinárodní dohody

a strategický pohled na věc. Obecné vedení VRT napříč Evropskou unií je definované Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1315/2013. Má za cíl spojit členské země navzájem a zajistit konkurenceschopnost železniční dopravy v širším měřítku.

Směry, které propojují největší aglomerace v České republice, a směry definované Evropskou unií, se kryjí. Výstavbou VRT v připravovaných směrech připravíme podmínky pro další rozvoj České republiky a současně naplníme strategické požadavky Evropské unie.

Proč je důležité znát budoucí využití VRT

Může se zdát předčasné diskutovat o jízdních řádech, které vstoupí v platnost za 10 i více let.

Znalost budoucího provozu je však klíčová pro konfiguraci a stavební návrh vysokorychlostní tratě. Podobně jako je nutné znát potřeby rodiny, která si pořizuje rodinný dům.

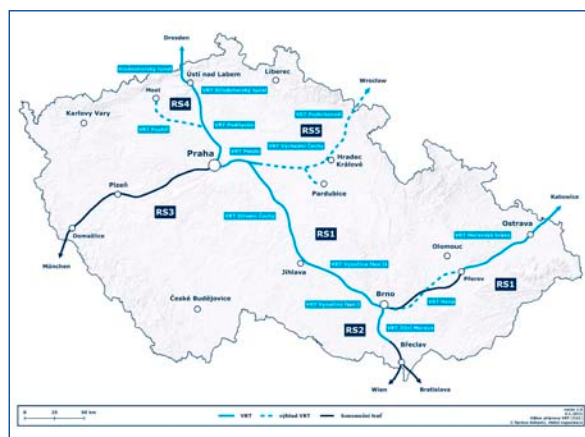
Na návrhu budoucích vlakových linek závisí, které tratě budou navrženy k vzájemnému propojení s vysokorychlostní sítí a ve kterých místech se tak stane. Součástí návrhu je pak nejen dvoukolejná trať (například VRT Praha – Brno), ale také celá řada propojení. Například to, které u Světlé nad Sázavou umožní vlaku sjet do Havlíčkova Brodu a obsloužit Kraj Vysočina.

Díky znalosti budoucího času příjezdu vlaku (například toho do Havlíčkova Brodu) je pak možné navrhnout takové úpravy

na ostatních tratích v regionu, které umožní od každého vysokorychlostního vlaku vytvořit přípoj na lokální lince. Výhoda vysokorychlostní železnice se tak rozšíří mnohem dále, než kam fyzicky vede vysokorychlostní trať.

Znalost budoucího provozu má významný vliv na návrh tratě samotné. Pokud ji navrhujeme pro veškeré vlaky včetně nákladních, je nutné dodržet přísné požadavky na tzv. sklonové poměry. Jednoduše řečeno: na trati nemohou být navrhována velká stoupání nebo klesání, aby byla sjízdná i pro těžké nákladní vlaky.

Pokud navrhujeme trať pouze pro relativně lehké osobní vlaky, může být navrhované stoupání nebo klesání výrazně větší. To pak umožní lépe kopírovat zvlněný terén. Díky tomu není nutné budovat tolik tunelů a vysokých mostů, což se v řadě případů příznivě projeví v nižších nákladech na stavbu tratě.

ZAMĚSTNAVATEL, ZAMĚSTNANCI A KAMEROVÉ SYSTÉMY

Stále častěji se setkáváme s tím, že zaměstnavatelé zavádějí na svých pracovištích kamerové systémy, které monitorují zaměstnance a pracoviště. Může však zaměstnavatel podle své libosti jen tak sledovat své zaměstnance a tím narušovat jejich soukromí? Samozřejmě že nemůže! Zavádění kamerových systémů je třeba vždy posuzovat zejména podle Listiny základních práv a svobod, podle zákoníku práce, občanského zákoníku, podle nařízení GDPR a zákona o zpracování osobních údajů a v neposlední řadě je nutno vycházet i z některých rozhodnutí Evropského soudního dvora. Listinou základních práv a svobod, jež je součástí naší Ústavy, je zaručena nedotknutelnost osoby a jejího soukromí. To platí i ve vztahu k zaměstnancům, kteří plní pracovní povinnosti. Pokud chce zaměstnavatel umísťovat kamery na různá pracoviště, musí toto posuzovat i podle zákoníku práce z hlediska rovného zacházení se zaměstnanci a zákazu jejich diskriminace. Dále platí, že výkon práv a povinností nesmí bez právního důvodu zasahovat do práv a oprávněných zájmů účastníků pracovněprávního vztahu a nesmí být v rozporu s dobrými mravy. Pokud tedy zaměstnavatel hodlá používat na pracovištích kamerové systémy, musí k tomu zvolit vhodné prostředky a formy, které nebudou v rozporu s právní úpravou ochrany soukromí zaměstnanců a nebudou obtěžovat zaměstnance. Kamery lze například použít s vědomím zaměstnanců, pokud tím nedojde k zásahu do ochrany je-

ich soukromí, jejich použití bude odpovídat účelu, který zaměstnavatel sleduje. Může se jednat například o monitorování rizikových pracovišť z hlediska zajištění požadavků bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, kontroly dodržování technologických postupů, kontrolu docházky na pracoviště a například o kontrolu majetku zaměstnavatele. Na druhou stranu by bylo zcela protiprávní monitorovat zaměstnance v kancelářích, na chodbách, sociálních zařízeních atd. Zde by určitě chyběl zákonný důvod pro provádění monitorování zaměstnanců. Pokud se zaměstnavatel rozhodne využívat na svých pracovištích kamerové systémy, musí splnit řadu podmínek, zejména:

- Monitorování musí být za každých okolností zákonné – tzn., že se musí opírat o právní titul, uvedený v GDPR (např. oprávněný zájem na zajištění ochrany života a zdraví osob, ochrana majetku zaměstnavatele, kontrola dodržování povinností zaměstnanců z hlediska BOZP, pokud však tuto kontrolu nelze zajistit jinak atp.),

- provoz kamerového systému a využití pořízených záznamů musí být zcela v souladu s ustanovením zákoníku práce (§ 316), musí být stanoven účel pořizování záznamů a případné využití záznamů pak musí odpovídat samotnému účelu jejich pořizování,

- nelze bez závažného důvodu narušovat soukromí zaměstnanců na pracovištích a ve společných prostorách tím, že jsou zaměstnanci podrobováni otevřenému nebo skrytému sledování, výjimkou by však moh-

lo být například monitorování trezorové místnosti, monitorování vysoce rizikového pracoviště atp.,

- zaměstnavatel je povinen ke kamerovému systému vést povinnou dokumentaci (např. analýzu používání kamerového systému, jeho identifikaci a popis, plánůk rozmístění kamer, směrnici na provozování kamerového systému, podrobné informace o zpracování osobních údajů atp.),

- musí být vždy dodržována zásada transparentnosti, tzn. musí být poskytovány informace o tom, že se vstupuje do monitorovaného systému, musí být umístěny informační tabule před vstupem do takového prostoru, tabule musí obsahovat požadované informace),

- záznamy o monitorování musí být uchovávány po nezbytně nutnou dobu (max. 72 hodin), jinak případné delší uchovávání musí být ze strany zaměstnavatele přesvědčivě odůvodněno,

- pokud se zaměstnavatel rozhodne, že si pořídí kamerové systémy, musí toto samozřejmě předem projednat s odborovou organizací.

Pokud zaměstnavatel provozuje kamerové systémy v rozporu s požadavky právních předpisů, hrozí mu celkem citelná sankce, v některých případech až do výše 1 000 000 Kč. V případě důvodných podezření je možné se obrátit na Úřad pro ochranu osobních údajů nebo na oblastní inspektorát práce. V případech potřeby lze tuto problematiku konzultovat na oddělení BOZP OSŽ Ústředí.

Eurobike 2021

Miroslav Novotný

NĚMCI ZNOVU VYNALEZLI KOLO. MEZI ŠLAPKAMI A ZADNÍM KOLEM CHYBÍ ŘETĚZ, NAHRADIL JEJ KABEL

Německá firma na veletrhu Eurobike 2021 představila inovativní systém pohonu pro elektrokola. Úplně opouští klasický řetěz, řemen, kardan, nebo jakékoli jiné mechanické spojení mezi šlapajícím cyklistou a pohonem zadního kola. Řetěz může zmizet z kol.

Systém se jmenuje Schaeffler Free Drive, základem je generátor, který mechanickou energii ze šlapání převádí na energii elektrickou. Ta se kabelem vede do motoru v zadním kole (výkon 250 W), kde se převádí zpět na pohyb. Nevýhodou je ztráta energie, která musí při takové dvojité konverzi nevyhnutelně přijít. Nicméně výrobce tvrdí, že nový sys-

tém má o pouhých 5 % horší efektivitu než klasický kovový řetěz. Tedy ztráta to je, ale až překvapivě malá. Naopak výhody jsou značné. Kolo se zbaví řetězu (špiní se a opotřebovává), mizí také řazení, lanka, kazeta s ozubenými koly a na seřízení citlivá přehazovačka.

Je důležité zdůraznit, že Free Drive není pouze o šlapání a roztáčení zadního kola. Jde o komplexní systém, který zahrnuje baterii, ovladač a výpočetní jednotku. Baterii doma nabijete, takže i ona posílá energii do motoru. Při jízdě z kopce rekuperační motor posílá energii do baterie. Němci vyrobili elektromotor s bezkontaktním přívodem elektřiny, který netrpí opotřebením.

Energetické toky jsou komplikovanější než u běžného elektrokola.

Na kole učíme jezdit děti a víme, co se stane, když šlápnou do pedálu. Naše tělo se přirozeně nahne, abychom udrželi rovnováhu, kolo se v okamžité reakci rozjede. Free Drive tyto vztahy trhá, chybí zde přímá mechanická vazba. Budeme se znovu učit jezdit na kole? Free Drive je něco zcela nového, takže vzbuzuje řadu otázek, snad i nedůvěru. Na druhou stranu za ní stojí firmy Schaeffler a Heinzmann, mající bohaté zkušenosti z vývoje elektromotorů, generátorů a pohonných systémů. Na prvním prototypu bychom se mohli svést už v průběhu roku 2022.

Atypické pneumonie řadíme sem **pneumonie jiné než bakteriální etiologie**. Jsou **atypické svým klinickým obrazem**. Charakterizované **subklinickým začátkem, teplotou bez třesavky, dráždivým kašlem s minimální expektorací** hlenového popřípadě hemoradického sputa. I při **rozsáhlém rentgenologickém nález** je **fyzikální nále** poměrně **chudý**. Častější jsou extrapulmonální projevy (bolesti kloubů, svalů, hlavy). V krevním obraze je nižší hladina neutrofilů a vyšší lymfocytů.

Dělení: legionelový, mykoplazmatický, chlamydiový, rickettsiový, virový zápal plic.

Mykoplazmatické pneumonie – primární atypická pneumonie, původcem je *Mycoplasma pneumoniae*. Objevuje se sporadicky nebo endemicky (ve 4-5ti letech cyklech), nejčastěji v zimních měsících u mladých lidí. **Klinický obraz:** probíhá pod obrazem „nachlazení“ s **nízkou teplotou, zvýšenou únavností, akutně** jako zápal plic. Asi u 10% nemocných se mohou objevit **mimoplicní komplikace** – *periferní neuropatie* (nezánětlivé onemocnění nervu), meningoencefalitida (zánět mozku a mozkových blan), *myoperikarditida* (zánět srdečního svalu a obalu), *trombocytopenie* (nízká hladina krevních destiček). **Diagnostika:** **rentgenový nále** jednostranné segmentální infiltráty. Stanovení **titru chlamydieových protilátek**. **Terapie:** erytromycin, doxycyklin, fluorochinolon.

Legionelový zánět plic, legionářská nemoc – příčinou je *Legionella pneumophila*. Původce může vyvolávat i tzv. pontiatskou horečku – onemocnění podobné nachlazení. Popisuje se progredující průběh, asi u 15% případů fatální. Vedle **plicních** jsou **projevy** gastrointestinální a *neurologické*. V polovině případů je přítomný **výpotek**. V poslední době je tento patogen považován za příčinu nozokomiální infekce (kolonizace vody v klimatických systémech). Pro **diagnózu** dostačuje vzestup **titru protilátek, pozitivita jaterních testů, hyponatremie**. **Terapie:** erytromycin, rifampicin, chinolony po dobu 3 týdnů.

Chlamydiové pneumonie – původcem je *Chlamydia psittaci* a *Chlamydia pneumoniae* (TWAR). *Chl. psittaci* vyvolává *ornitózu* (infekci od ptáků) – psitakózu. Celkové onemocnění s výrazným postižením plic, ale i jater, sleziny, kůže. Člověk se **nakazí inhalací** (vdechováním) kontaminovaného prachu, trusu z nemocné drůbeže nebo exotického ptactva. *Chl. pneumoniae* primárně napadá respirační ústrojí. **Klinický i rentgenologický obraz** je podobný obrazu mykoplazmatické pneumonie. Bylo popsáno několik epidemií v kolektivech vojenských nováčků. Průkaz chlamydií je obtížný, izolace v tkáňové kultuře. **Terapie:** tetracyklin (doxycyklin), erytromycin, azitromycin, trovafloxacin.

Rickettsiová pneumonie Q-horečka – původcem je *Coxiella burnetii*. Člověk se infikuje **cestou: inhalační** (prach z nemocného hovzího dobytka, ovčí, koz), **alimentární** (kontaminované mléko). Vedle **plicní manifestace** jsou projevy neurologické (encefalolitida), hepatosplenomegalie (zvětšení jater a sleziny). **Terapie:** tetracyklinová antibiotika.

Virové pneumonie – představují asi 10% ze všech pneumonií u dospělých. Běžným vyvolávajícím agens je **chřipkový virus A, B** nebo **adenovirus**, méně často **Coxsackie, Epsteinův-Barrové (EBV), cytomegalovirus (CMV), syncytiální virus**. Pneumonie může vzniknout jako komplikace dětských exantematických onemocnění – spalničky, plané neštovice. **Klinický obraz:** celkové symptomy – **teplota, myalgie, artralgie, bolest hlavy, plicními symptomy** – záchvatovitý, suchý

kašel, sputum někdy s příměsí krve, dechové obtíže. Je zřetelná diskrepance mezi chudým fyzikálním nálezem (ojedinělé vlhké fenomény) a rentgenovým obrazem, který odpovídá intersticiální pneumonii v centrální části plic až splývající difúzní oboustranná pneumonie. **Diagnostika:** sérologie – zvýšený titr sérových protilátek IgM v akutním stadiu nemoci, IgG v dalším průběhu. **Terapie:** **aplikace antibiotik v případě virové pneumonie je prevencí bakteriální superinfekce**. Specifická protivirová (**antivirová**) terapie nabývá na významu. Zvláštní pozornost je nutné věnovat infekci cytomegalovirem u imunosuprimovaných osob při infekci HIV, u nemocných s imunosupresí po transplantaci. Tato infekční komplikace má plicní manifestace klinické a rentgenové (oboustranné splývající infiltráty) i jiné orgánové projevy – postižení očí, CNS (centrální nervová soustava), GIT (gastrointestinální trakt).

Covid-19 (coronavirus disease 2019) je akutní infekční onemocnění s postižením především respiračního systému, vyvolané **virem SARS-CoV-2** (severe acute respiratory syndrome coronavirus 2). Inkubační doba je 2-14 dnů od expozice, průměrně 5-6 dnů. Infekce může probíhat asi u 20% nakažených asymptoticky. **Klinické projevy:** ● **kašel** (50%), ● **dušnost** (28%), ● **bolesti na hrudníku**, ● **horečka** (43%), ● **únavu, malátnost**, ● **bolesti svalů** (36%) a **kloubů, hlavy** (3%), ● **bolesti v krku** (20%), ● **ztráta čichu a chuti** – anosmie, dysgeusie (8%) ● **nechutenství, nauzea, zvracení** (11%), ● **průjem** (19%), ● **ARDS** (syndrom akutní respirační tísně, těžký stav způsobený zánětlivou reakcí plic), ● **septický šok, multiorgánové selhání**, ● **tromboembolické komplikace**, ● **multisystémový zánětlivý syndrom** dětí a dospělých. **Příznaky** mohou být nenápadné, **nеспецифické** zhoršení stavu, **apatie, zmatenost, závrať**, zejména u starších pacientů. „**Tichá hypoxie**“ u pacienta, který není dušný. **Pneumonie** je nejčastější z orgánových projevů. Významný je sklon k **tromboembolickým komplikacím** (hluboká žilní trombóza, plicní embolie, infarkt myokardu, cévní mozková příhoda, arteriální trombóza). **Smrtelnost** se liší v jednotlivých zemích, pohybuje se 1-10%. Závisí na počtu provedených testů u mírných případů a na podílu seniorů mezi infikovanými. V České republice umírálo okolo 1,7% osob s prokázanou infekcí. **Riziko úmrtí stoupá s věkem**, do 39 let věku zemřelo 0,1% pacientů, ve věku 40-49 let 0,4%, 50-59 let 0,9%, 60-69 let 2,4%, 70-79 let 10,2%, nad 80 let 29,8% pacientů bez jiných rizikových faktorů.

Dělení: ***Asymptomatická či presymptomatická forma:** +Absence klinických příznaků: příznaky se nevyvinou po celou dobu subklinické infekce, u presymptomatické formy se následně rozvinou příznaky. ***Mírná forma:** přítomnost jednoho či více klinických příznaků - horečka, bolest v krku, kašel, únavu, bolest svalů a kloubů, nauzea, zvracení, průjem, ztráta chuti a čichu. Bez dušnosti či radiologických známek postižení dolních dýchacích cest (pneumonie). ***Středně závažná forma:** předchází plus dušnost či radiologické známky postižení dolních dýchacích cest (pneumonie). SpO₂ ≥94%. ***Závažná forma:** předchází plus známky závažného postižení dolních dýchacích cest (pneumonie). Jedno či více z dalších příznaků: významná dušnost, tachypnoe >30/minutu, radiologické známky >50% postižení plicního parenchymu. SpO₂ <94%. ***Kritická forma:** předchází plus jedno či více z následujících: respirační selhání, septický šok, multiorgánové selhání.

Diagnostika: Antigenní test u symptomatického pacienta je považován za průkaz infekce SARS-CoV-2; svědčí pro větší množství viru ve vzorku a vyšší nakažlivost testované osoby.

U pacienta asymptomatického se ověřuje PCR testem. Negativní antigenní test infekci nevylučuje, v případě trvalějšího podezření se doplní vyšetření citlivější metodou PCR. **PCR vyšetření je zlatý standard průkazu infekce SARS-CoV-2.** Pozitivní výsledek potvrzuje přítomnost RNA SARS-CoV-2; **neznamená, že jde o aktivní infekci, nutná korelace s klinickým stavem.** Negativní výsledek infekci nevylučuje, při trvalých potížích se test opakuje s odstupem 2-5 dní. **Laboratorní vyšetření:** CRP, krevní obraz s diferenciálním rozpočtem, urea, kreatinin, jaterní enzymy, LDH, D-dimery, troponin, prokalcitonin. **Skiagram plic je základní vyšetření**, CT (event. HRCT) plic indikováno k diagnostice komplikací, při podezření na plicní embolii se provádí CT angiografie plic. **Klinické vyšetření:** sledovat ● **Dušnost:** dechová frekvence, zapojování pomocných svalů, povrchové dýchání, potřeba sedět, zadýchávání se při řeči. ● **Poslechový nále** na plicích: vrzoty, pískoty, chrápky ● **Tepová frekvence:** tachykardie, nepravidelná akce, nápadná bradykardie ● **Otoky DKK:** oboustranné při srdeční slabosti, jednostranné při trombóze. ● **Dehydratace, diuréza:** oschlé sliznice, kožní řasa, tmavá moč malého množství, bilance tekutin. ● **Příjem stravy:** nauzea, zvracení, nechutenství.

Léčba. Většina pacientů s covidem-19 se **léčí ambulantně**. Hlavní důvod hospitalizace je nutnost **oxygenoterapie, vyčerpání s dehydratací**. **Indikace přijetí:** rizikové faktory závažnějšího průběhu - vyšší věk, diabetes mellitus, obezita, arteriální hypertenze, chronická obstrukční plicní nemoc (CHOPN), jiná chronická plicní onemocnění, nervosvalová postižení ovlivňující dýchání, těžká orgánová dysfunkce kardiální, hepatální (cirhóza), renální, závažný imunodeficit, imunosupresivní léčba, probíhající onkologická léčba. **Klinické indikátory:** dušnost, tachypnoe (dech>25/minutu), SpO₂<93%, zchvácenost, dehydratace, neschopnost příjmu tekutin, porucha vědomí, horečka >38,3°C nereagující na antipyretika, puls>125/minutu, hypotenze (systolický tlak krve ≤100mmHg).

Oxygenoterapie. Tekutiny (vstupní dehydratace při horečce, tachypnoe). **Symptomatická léčba:** ***antipyretika** (paracetamol, ibuprofen), ***antitusika** při dráždivém kašli (Codein, Stoptussin), ***expektorancia** jen při nemožnosti odkašlat (Mucosolvan, Erdomed, ACC Long, Ambrobene), ***bronchodilatancia** při spastickém poslechovém nálezu (Ventolin, Berodual N, Atrovent N, Euphyllin, Syntophyllin). ***Dexamethason**, kortikoidy podávají se za hospitalizace, vždy u pneumonie vyžadující oxygenoterapii. ***Chronická antikoagulační, protidestičková, kombinovaná léčba** se nemění a nepřerušuje; u všech pacientů se zahajuje v den přijetí do nemocnice podáváním nízkomolekulárního heparinu (LMWH). ***Antibiotická léčba není primárně indikována, vysoké hodnoty CRP nejsou důvodem k podávání antibiotik. Podávají se při bakteriální (či mykotické) superinfekci** podle výsledků kultivace. ***Vitamíny:** maximální denní dávky: Celaskon 250mg, Vitamin D3 1000 IU nebo 7000 IU jednou týdně, B komplex. Účinek vyšších dávek nebyl prokázán.

Rekonvalescence po covidu-19 je **delší než u jiných respiračních infekcí**, některé pacienty trápí nižší výkonnost, dušnost při námaze, kašel, bolest svalů, kloubů, hlavy, psychické problémy několik týdnů. Trvalé následky způsobuje pozánětlivá fibrotizace plic.

NABÍDKA REKREACE v apartmánovém domě ORION v r. 2022

ŘECKO, Leptokarie, Olympská riviéra

Kontaktní osoba:

Daniela Švábová
tel.: 972 241 920
mob.: 737 275 107

POBYTY JSOU URČENY POUZE ČLENŮM OSŽ (všem bez rozdílu zaměstnavatele) a jejich rodinným příslušníkům. Objednávky budou zpracovávány postupně tak, jak budou docházet na mezinárodní oddělení OSŽ.

Ceny jsou dotovány z prostředků ODBOROVÉHO SDRUŽENÍ ŽELEZNIČÁŘŮ.

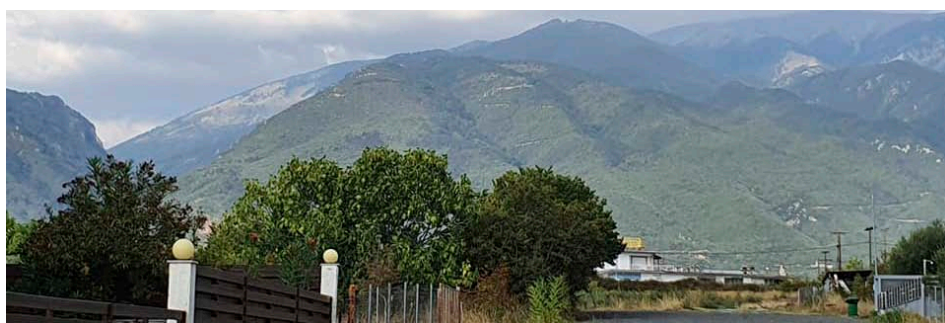
Žadatel použije k objednání rekreace formulář „Závazná objednávka rekreace v apartmánovém domě ORION v Řecku v roce 2022“, který je součástí nabídky.

Závaznou objednávku potvrdí žadatelé předseda ZO OSŽ, který tím potvrzuje jeho členství v OSŽ. Bez tohoto potvrzení (razítko a podpis) nelze poukaz s dotací z prostředků OSŽ poskytnout.

Vyplněnou a potvrzenou objednávku zašle žadatel na adresu:

**Odborové sdružení železničářů mezinárodní oddělení
Dům Bohemika
Na Břehu 3
190 00 Praha 9 - Vysočany**

Závaznou objednávku můžete také zasílat naskenovanou e-mailem na adresu:
daniela.svabova@osz.org **V tom případě již originál NEPOSÍLEJTE poštou.**

Jeden by se zbláznil

KLÍČEM K DOSAŽENÍ DLOUHOVĚKOSTI MŮŽE BÝT ALKOHOL?

Máte rádi pivo a víno? No tak si jedno či druhé dejte. Klidně každý den! Prý se tak možná dožijete delšího věku. A jestli si lámete hlavu s nadváhou, tak s tím přestaňte. I kila navíc mohou mít na délku existence příznivý vliv!

Jeden by se zbláznil. V úvodním vydání letošního roku jsme chválili příznivé účinky piva na naše zdraví, abychom to v únorovém čísle odsoudili. A dnes? Už ani nelze odvodit, zda se zbláznil internet, z kterého čerpáme, nebo my. No, čtěte dál...

Jak si údajně zajistit dlouhověkost

Způsoby jsou různé. Můžete jíst třeba spoustu zeleniny, detoxikovat své tělo, nestresovat se a pravidelně cvičit jógu. Ale jak je to s tím avizovaným alkoholem?

Podle jedné americké neuroložky na otázku, proč se někteří lidé dožívají 90 let a více, zatímco jiní nikoli, odpovídá studie, že každodenní konzumace vína a piva v kombinaci s lehkou nadváhou snižuje riziko předčasného úmrtí o bezmála 20 procent – pro srovnání jedinci, kteří fyzické aktivity obětují 15 až 45 minut denně, mají prý toto riziko snižené jen o 11 procent.

„Není špatné být hubený, když jsi mladý. Je ale špatné být hubený, když jsi starý,“ těší mě tzv. odborný názor, když se kouknu na svoji postavu. Ale vůbec nejhorší prý je nemít žádného koníčka. Proč?

Další studie totiž odhalila, že osoby, které se jakémukoli koníčku věnují dvě hodiny denně, mají šanci na dlouhověkost vyšší o dalších 21 procent. A pozor (opět něco, co mě osobně těší), podobný účinek má údaj-

ně i konzumace kávy v konkrétním množství dvou šálků denně.

Co z toho plyne? Zřejmě bychom měli zrušit členství v posilovně, sednout si na gauč, vylustit křížovku a dopřát si nějaký ten lahodný mok. Zní to trochu šíleně, takže vás k tomu nenabádám.

Po internetu surfoval Milan Sedlák

Zajímavosti

Připravil Miroslav Novotný

PŘÍBĚH ČAJE

Čaj... úplně obyčejný nápoj, který má každý doma. Stačí sáhnout do skřínky, vyndat krabičku a z ní malý sáček, naplněný čímsi. Po zalití horkou vodou máme více či méně barevnou vonící tekutinu. Kde se ale tento nápoj vzal?

Čaj, to jsou svinuté lístky hustého keře čajovníku, rostoucího v tropickém a subtropickém podnebí. Jeho kouzlo tkví v blahodárných účincích, skvělé chuti a výjimečné vůni. Východní kultury považují čaj za klíč ke zdraví, štěstí a moudrosti.

Za pravlast je považována Čína. Nejdříve čaj sloužil jako lék a byl zařazen mezi byliny. Nejstarší důvěryhodné zmínky najdeme již z roku 350 našeho letopočtu. Dlouhou dobu byl čaj záležitostí čínského královského dvora. Příprava čaje se v té době výrazně lišila od přípravy dnes. Lísty byly trhány a zpracovány do placek, které se do zčervenání sušily. Při samotné přípravě nápoje se přidala cibule se zázvorem a teprve po krátkém varu se tento čajový lék podával. V 7. století začíná čaj pronikat i do lidových vrstev společnosti a vznikají první čajovny. První samostatnou knihu o čaji, která se stala svatým písmem všech milovníků čaje, vydává roku 780 mistr Lu Yu. Uvádí různé čaje, místa výskytu, popisuje čajové potřeby, čajové ceremoniály a další způsoby přípravy čaje a také jeho účinky.

V Japonsku rostl čaj až do 8. století planě. Roku 805 přinesl buddhistický misionář do Ja-

ponska čaj šlechtěný. O 300 let později začalo v oblasti Kyoto jeho cílené pěstování. Čaj se postupně rozšiřoval mezi všechny vrstvy obyvatelstva. Japonské rodiny měly specifické čajové pokoje nebo domky. Příprava práškového čaje Matcha mohla trvat až čtyři hodiny.

Dále se čaj rozšířil do Tibetu, kde se poji s rozpuštěným jačím máslem a se solí. Míchání tuku a čaje má v chladných a drsných podmínkách Tibetu dobré důvody. Čaj má díky tomu vysokou energetickou hodnotu a regeneruje energii v organismu.

První zmínka mimo tyto výše zmíněné země je datována rokem 851 a pochází od arabského cestovatele a kupce Sulejmana.

Prvním Evropanem, který čaj ochutnal a popsal jeho chuť, byl jezuita Gaspar da Cruz. První čaj dorazil do Evropy až roku 1612. Avšak v polovině 17. století bylo Holandsko a Francie na prvních místech ve spotřebě čaje. Počínaje rokem 1850 začínají Holanďané obchodovat i s Amerikou. První čaj dovezl holandským kolonistům Petr Stuyvesand do tehdejšího New Amsterdamu, dnešního New Yorku. Tehdy ho tyto holandské usidlení vypili víc než celá Anglie.

Ač se to zdá nevěrohodné, byla Anglie poslední námořní velmocí, která začala obchodovat s Čínou a Východní Indií. Čaj se v Anglii stal natolik populární, že brzy vytlačil anglic-

ké pivo jako národní nápoj. Dodnes Britové patří k největším dovozcům a spotřebitelům čaje.

Ruská země se s čajem poprvé seznámila v roce 1618. Tehdejší car dostal několik beden čaje od čínského velvyslance v Moskvě. O 170 let později začaly do Číny pro čaj cestovat karavany. Cesta trvala více jak 16 měsíců a absolvovalo ji až 300 velbloudů. Z toho je patrné, že i v Rusku byl čaj doménou především pro bohaté. Cena čaje v Rusku klesla až po smrti Kateřiny Veliké. Postupně se tak mohl stát národním nápojem. Byl silný, horký a povzbuzující. V některých částech země se dokonce traduje přísloví: „Tam, kde se pije dobrý čaj, pije se méně vodky.“

Na horkou čokoládu nemáte chuť, kávu už jste měli, svažené víno... jste autem.

Zamilujte se do čaje!

Blahopřejeme

V tomto měsíci slaví narozeniny:

Rudolf Rozbořil – AZ Servis Brno

Eliška Popelová – OHLA ŽS, divize TAPS

Eva Fuxová – EŽ Praha